

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ
КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: СТАН, ПРОБЛЕМИ І
ПЕРСПЕКТИВИ**

**МАТЕРІАЛИ
І Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

3 грудня 2015 року

Полтава 2016

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

*Світлій пам'яті кандидата
філологічних наук, доцента
Жигилій Ніни Василівни
присвячується*

**ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ
КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: СТАН, ПРОБЛЕМИ І
ПЕРСПЕКТИВИ**

МАТЕРІАЛИ
*І Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

3 грудня 2015 року

Полтава 2016

УДК 002:004.01(477(06))
ББК С84(4Укр)я43
Д 34

Рекомендовано до друку Вченою радою гуманітарного факультету Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка (протокол № 6 від 16 березня 2016 р.).

Редакційна колегія:

Передерій І.Г. – д.і.н., доцент, завідувач кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка;

Соляник А.А. – д.пед.н., професор, завідувач кафедри документознавства та книгознавства Харківської державної академії культури;

Дерев'янюк Л.І. – к.філол.н., доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка;

Гаращенко Л.Б. – к.філол.н., старший викладач кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка.

Д 34 Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи : матеріали I Всеукраїн. наук.-практ. Інтернет-конф., м. Полтава, 3 грудня 2015 р. / редкол. : І.Г. Передерій, А.А. Соляник та ін. – Полтава : ПолтНТУ, 2016. – 226 с.

Збірник укладено на основі матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи». До збірника увійшли статті й тези доповідей, у яких розглянуто актуальні проблеми сучасного документознавства, інформаційної діяльності, соціальних комунікацій, окреслено проблеми маркетингу інформаційних продуктів і послуг, прикладні аспекти застосування сучасних інформаційних технологій.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, фахівців-практиків.

Матеріали конференції опубліковано в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактичних даних, власних імен і цитат несуть автори публікацій.

© Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, 2016

– інформаційних ресурсів, технологій, форматів, стандартів роботи в інформаційних мережах, правил каталогізації;

– стандартів та правил будівництва, внутрішнього оформлення та інтер'єру бібліотечного середовища за міжнародними зразками;

– виконання у своїй діяльності рекомендації міжнародних бібліотечно-інформаційних інституцій (ІФЛА, ЮНЕСКО тощо) [1].

Важливим елементом діяльності електронних бібліотек стало впровадження у їх діяльність глобальної мережі Інтернет. Саме вона допомогла розвинути межбібліотечну кооперацію, інтеграцію та комунікацію, викласти у вільний доступ електронні каталоги, інформаційні продукти і послуги на веб-сайтах, вести ділове листування електронною поштою тощо. Глобальна мережа Інтернет надала можливість істотно збільшити кількість користувачів електронних бібліотек.

Електронні бібліотеки дають змогу поширювати і зберігати найцінніші видання в їх первісному вигляді, забезпечують електронною інформацією користувачів у будь-якій точці світу. Інформаційні електронні ресурси будь-якої країни світу інтегруються у світові інформаційно-бібліотечні фонди. Експресивне поширення інформації сприяє не тільки ефективному та швидкому розповсюдженню праць в електронному вигляді, але й популяризації авторів книг.

Джерела та література

1. Жукова В.П. Глобалізаційні процеси в інформаційно-бібліотечній діяльності / В.П. Жукова // Вісник ХДАК. – Випуск 44. – 2014. – С. 248–255.

Тєвікова Ольга – к.і.н., доц.;
Колісник Настасія
м. Полтава

ВЕБ-РЕСУРС ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕК

В умовах запровадження нових технологій бібліотечні справа потребує розроблення сучасних джерел, які можуть надавати інформаційні послуги. До них відносять веб-сайти, блоги та сторінки бібліотек у соціальних мережах. Сьогодні Інтернет-технології все більше використовують як основні джерела бібліотечної інформації. Створюють бібліотеки нового типу – віртуальні, основними перевагами котрих є доступ до їхніх ресурсів з будь-якого куточка планети через мережу Інтернет.

Функціонування бібліотеки в наш час важко уявити без існування веб-сайту як нового виду інформаційних технологій. Він може бути як звичайним онлайн-довідником, так і засобом надання інформаційних послуг користувачам з різних куточків світу. Це робить бібліотеки

відкритими для будь-якого користувача, розширює асортимент їхніх послуг, підвищує ефективність функціонування, популяризує бібліотеку не лише на певній території, а на міжнародному інформаційному рівні.

Ще одним різновидом інформаційного бібліотечного джерела можна назвати блоги, які серед українських бібліотекарів є досить популярними [1]. Вони стають важливим доповненням до сайту, джерелом інформації про різні бібліотечні події або програми, засобом популяризації сайту бібліотеки. Публікуватися в мережі Інтернет за допомогою блогів легко, а інформація, опублікована таким чином, є доступною для будь-якого користувача. За даними пошукової систем «Яндекс», у 2010 році налічувалося 700 тисяч українських блогів, 120 тисяч із яких були активними. Ці показники щорічно зростають, а українські бібліотекарі стають активними блогерами [2].

Паралельно сучасні бібліотеки спрямовують зусилля на охоплення веб-середовища соціальних мереж з метою активного спілкування з потенційними і реальними користувачами, пошуку інформації, реалізації відповідних професійних інтересів тощо. Групи, створені в соціальних мережах, наприклад, у Facebook, ВКонтакті, «Twitter», допомагають зруйнувати стереотипи щодо бібліотеки як консервативної установи, піднести її статус, розширити коло користувачів. Соцмережі дають змогу спілкуватися з реальними і потенційними користувачами у звичному та зручному для них середовищі. На відміну від сайту бібліотеки, який виконує навігаторську функцію щодо фондів бібліотеки, сторінка у соціальній мережі не має пошукових механізмів, але дає можливість миттєво повідомити широкому загалу про нові видання, виставки, конференції, конкурси, анонси, оголошення, повідомлення, звіти та фотогалереї з різноманітних заходів. З огляду на це, специфічною функцією сторінки бібліотеки в соціальній мережі можна вважати керування використанням інформації, тобто спрямування користувача до актуальних, нових, корисних чи цікавих інформаційних продуктів. Не менш важливим є отримання оперативної інформації щодо думки користувачів з певного приводу, їх побажань і вподобань [3].

Отже, бібліотека в поєднанні з електронними технологіями забезпечує ефективне використання інформаційних ресурсів, що сприяє зростанню уваги до бібліотечних закладів у сучасному інформаційному суспільстві. Створення бібліотечного веб-сайту в Інтернеті, наявність сторінки в соціальній мережі та власні блоги свідчать про те, що бібліотеки розвиваються, заповнюють свою нішу в сучасній інформаційній системі, активно використовують інноваційні технології.

Джерела та література

1. Веб-сайт бібліотеки та організація віддаленого доступу до її інформаційних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studopedia.org/11-5967.html>.

2. Бібліотечні блоги та сторінки в соціальних мережах (інформаційний дайджест) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rdobd.com.ua/?catid=56:2010-08-30-14-35-37&id=231:-doc&Itemid=79&option=com_content&view=article.

3. Web-сайт як інструмент бібліотечно-інформаційного обслуговування НБ ХНУ в умовах запровадження новітніх інформаційних технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.khnu.km.ua/about_library/naukova_robota/2008/pet_web.html.

**Комлик Юлія
м. Полтава**

ЕЛЕКТРОННІ БІБЛІОТЕКИ ЯК ІНФОРМАЦІЙНІ ЦЕНТРИ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Новий історичний етап розвитку суспільства докорінно впливає на еволюцію бібліотечної справи і вимагає відповідних змін у науково-практичній діяльності сучасних бібліотек. Необхідність інформаційного забезпечення розвитку в Україні державотворчих процесів, економіки, науки й техніки зумовлює перед бібліотеками, як ключовими елементами системи соціальних комунікацій, завдання створення національної інформаційної інфраструктури, котра сприяла б оптимізації формування та використання національних та світових документальних ресурсів.

«Електронні технології прийшли також у бібліотечні установи – традиційні центри суспільного збереження й використання інформації. З одного боку, вони дали відчутний поштовх усім напрямам бібліотечної справи, пов'язаним з удосконаленням обслуговування читачів безпосередньо в бібліотеках. З іншого – дали змогу розширити коло користувачів за межами бібліотеки, із допомогою електронних засобів зв'язку». [1, с. 3] «У самій бібліотечній установі комп'ютеризація значно прискорює обслуговування читачів, підвищує якість інформування про наявні інформаційні ресурси, сприяє розширенню доступу до електронної інформації, що стала вже складовою бібліотечних фондів, значно вдосконалює науково-довідкову, консультативно-методологічну та культурно-освітню роботу» [1, с. 5] У зв'язку з цим усе більшого значення в системі інформаційного забезпечення суспільства набувають електронні бібліотеки як інформаційні ресурси нового типу.

«Електронна бібліотека – розподілена інформаційна система, що дозволяє зберігати і використовувати різноманітні колекції електронних документів (текст, графіка, аудіо, відео тощо) завдяки глобальним мережам передавання даних у зручному, для кінцевого користувача, вигляді» [2, с. 1]. У публічних бібліотеках в основному працюють із документами, а не з інформацією, тому така бібліотека не задовольняє повною мірою вимоги інформаційного суспільства; перелік і якість послуг, що надаються нею, відповідають інтересам лише незначної частини